

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ภาคบริการเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่มีอัตราการขยายตัวสูงและมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพแห่งเอเชีย(Health Hub of Asia) กำหนดระยะเวลาจากปี 2547-2551รวมทั้งสิ้น 5 ปี และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในลักษณะการดำเนินการต่อเนื่อง 5 ปี (2552-2556) เพื่อเป็นการเสริมจุดแข็ง และลดผลกระทบการเป็นยุทธศาสตร์ของศูนย์บริการสุขภาพที่จะเกิดขึ้น โดยมีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาในเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริการทางการแพทย์และทันตกรรม กลุ่มบริการสุขภาพ (สปาและนวดไทย) และกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2553)

รัฐบาลได้สังเกตเห็นศักยภาพของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความพร้อมในการเป็นจังหวัดนำร่องที่จะดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางสุขภาพเพื่อเป็นการสร้างรายได้ สร้างภาพลักษณ์ของประเทศและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาไทย ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่จะพัฒนารุทกจิงานวดแผนไทยเพื่อสุขภาพทั้งในเรื่องพัฒนารูปแบบการให้บริการและขีดความสามารถของผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของประเทศ นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่มีความเร่งรีบมีการแก่งแย่งแข่งขันอย่างรุนแรง จึงส่งผลให้ธุรกิจสปาและนวดเพื่อสุขภาพเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมตอบสนองเป็นอย่างดีและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยจากสถิติของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการและโรงเรียนสอนนวดแผนไทย โดยมีการขึ้นทะเบียนกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2553 มีจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานรวมทั้งสิ้น 134 แห่ง แบ่งออกเป็น สถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ จำนวน 90 แห่ง สถานประกอบการนวดเพื่อเสริมสวยจำนวน 8 แห่ง และสถานบริการประเภทสปา จำนวน 36 แห่ง สำหรับสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพที่เปิดให้บริการตั้งแต่ปี 2551-2553มีจำนวนเพิ่มขึ้น จาก 56 แห่งเป็น 85แห่งและ 90แห่งตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2553) นอกจากนี้ศูนย์การค้าและการลงทุนจังหวัดเชียงใหม่ได้ประเมินมูลค่าตลาดของธุรกิจนวดแผนไทยในจังหวัดเชียงใหม่ว่าอยู่ในระดับ 500 ล้านบาทต่อปี โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการนวดแผนไทยและนวดเพื่อสุขภาพ 200,000 คนต่อปี แยกเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ร้อยละ 70 นักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 10 ชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ร้อยละ 5 และนักท่องเที่ยวอื่นในจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 15 (ฐานข้อมูลการค้าการลงทุน จังหวัดเชียงใหม่, 2553)

การดำเนินธุรกิจนวดเพื่อสุขภาพและสปาในจังหวัดเชียงใหม่มีผู้ประกอบการให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จจนต้องปิดกิจการไป อีกทั้งในช่วงปี 2550-2552 ผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ประสบปัญหาการลดลงของนักท่องเที่ยวที่เป็นผลกระทบจากปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และปัญหาหมอกควันโดยปี 2550-2552 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ลดลงจาก 5.35 ล้านคน เป็น 5.31 ล้านคน และ 4.34 ล้านคนตามลำดับ และในปี 2553 ภาครัฐและเอกชนได้ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูและกระตุ้นการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ตัวเลขนักท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นจากปี 2552 เป็น 4.5 ล้านคน (การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่, 2553) อย่างไรก็ตามคาดว่าจะมีความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่จะมาใช้บริการเพิ่มมากขึ้นในอนาคต จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องดำเนินธุรกิจภายใต้ภาวะไม่แน่นอนต่างๆ อีกทั้งปัจจัยทางด้านสภาพการแข่งขันในธุรกิจที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ล้วนนำไปสู่การเบี่ยงเบนของการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และอาจส่งผลกระทบต่อแผนระยะยาวของกิจการทำให้ผู้ประกอบการต้องเร่งเพิ่มศักยภาพธุรกิจของตนเอง โดยนำเอาแนวคิดด้านการจัดการองค์กร ด้านการผลิตและการปฏิบัติการ ด้านการเงิน และด้านการตลาดมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องตระหนักถึงการดำเนินงานในทิศทางใดที่ทำให้ได้ยอดขายและผลประกอบการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสามารถดำรงอยู่ได้ในสถานการณ์วิกฤตรวมถึงมีศักยภาพในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจนวดเพื่อสุขภาพให้มีประสิทธิภาพและมีความได้เปรียบในการแข่งขันซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่จะเขามาลงทุนหรือผู้สนใจที่จะนำข้อมูลไปใช้ประกอบในการวางแผนธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจนวดเพื่อสุขภาพ ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของธุรกิจนวดเพื่อสุขภาพในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการและผู้สนใจที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจต่อไป

นิยามศัพท์

การดำเนินงาน หมายถึงกิจกรรมหลักของธุรกิจ ประกอบด้วย กิจกรรมในด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการผลิตและการปฏิบัติการและด้านการเงิน

ธุรกิจนวดเพื่อสุขภาพ หมายถึง การประกอบกิจการที่ทำให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ โดยบริการหลักที่จัดไว้ประกอบด้วย การนวดเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า ความเครียด โดยวิธีการตามศาสตร์และศิลปะของการนวดเพื่อสุขภาพ ทั้งนี้ต้องมีสถานที่อาบน้ำ (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องกำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวย มาตรฐานสถานที่ การบริการ หลักเกณฑ์ และวิธีตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐาน สำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพ หรือเพื่อเสริมสวยตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509, 2553)